

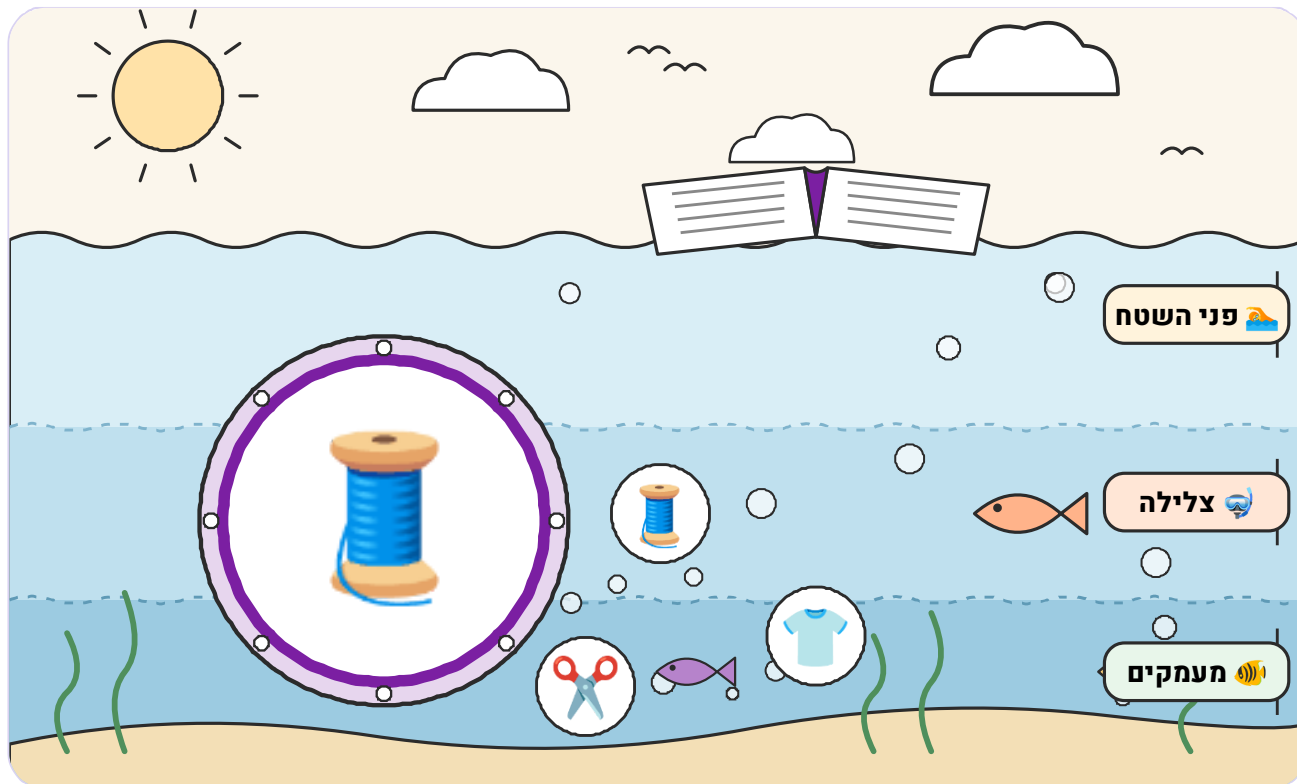

חוברת תלמיד · קריאה והבנה · חט"ע (לכיתות י"ב)

לא זורקים, משדרגים: אפסייקלינג

מהו אפסייקלינג, מה אלמה גילתה בז'קט של סבא, איך מקימים סדנה ביתית, ולמה זה הרבה יותר מטרנד – צוללים בשלבים: מתחילים על פני המים ויורדים לעומק.

תאריך:

כיתה:

שם:

טקסט ושאלות

- 9 הטקסט: אופנה מהירה מול אופנה איטית – אפסייקלינג הוא לא רק טרנד
- 11 חלק א' – שחייה על פני השטח
- 12 חלק ב' – צלילה
- 14 חלק ג' – מעמקים
- 17 בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה
- 2 מהדורה למורה ומפתח תשובות

כלים לקריאה

- 5 דף האסטרטגיות
- 6 מפת הצלילה
- 7 סימניות לגזירה
- 8 כרטיסי מילים לקיפול

איך משתמשים?

א. מתחילים בדף האסטרטגיות ובמפת הצלילה. ב. קוראים את הטקסט ועוצרים בתחנת העצירה. ג. עונים על השאלות לפי העומק: פני המים, צלילה והמעמקים. ד. מסיימים בבדיקה עצמית ובכרטיס יציאה.

חט"ע

עובד גם בשחורלבן

ניסוח לבנים ולבנות

להדפסה

מהדורה למורה

מהדורה למורה - מערך ומפתח תשובות

מהדורה למורה - חט"ע. כאן מרוכז כל מה שצריך לפני השיעור: מטרות, מערך ל-45 דקות, גרסה קצרה, חיבור למודלים של חוסן, טיפים ומפתח תשובות. אפשר להסיר את הדפים האלה לפני צילום החוברת לתלמידים.

מטרות השיעור

- להבין מהו אפסייקלינג ובמה הוא שונה ממיחזור, ולאתר בטקסט מידע גלוי, גם מתוך טבלה.
- לקרוא בין השורות: לזהות את הבחירות של דמות, מבנה טקסט טיעוני (טענה, נימוקים, טענות נגד ומענה) ותפקידן של מילות קישור.
- לגבש עמדה אישית מנומקת על ההבדל בין מחיר לערך ועל צרכנות אחראית, ולתכנן פרויקט שדרוג ראשון בבטחה, בלי לקנות דבר.

גרסה קצרה - 10 דקות

מציגים את המשפט 'מיחזור שואל איך ניפטרים מזה, ואפסייקלינג שואל מה זה יכול להיות' ושואלים על פריט נשכח בארון. קוראים פסקה אחת מהטקסט המתאים לשכבה ועונים על שאלת 'פני המים' אחת. מסיימים בכרטיס יציאה.

שאלת פתיחה לכיתה

פתחו בדמיון את הארון שלכם: יש בו פריט שלא לבשתם כבר שנה? אם הייתם יכולים להפוך אותו למשהו אחר לגמרי, מה הוא היה הופך להיות?

חוסן ויצירתיות: גש"ר מאח"ד · עש"ן ד"ק · מעש"ה

מעש"ה הוא הציר המרכזי בנושא: כשחבר או חברה מפחדים להתחיל או כשצוחקים על פריט ששדרגו - מ - מחויבות 'אני כאן איתך', ע - עידוד לפעולה (משימה קטנה עכשיו, פרויקט אחד קטן), ש - שאלות (מה קרה? מה עוזר לך? מה הפריט הזה יכול להיות?), ה - הבניית רצף (מה קרה, מה עכשיו ומה הלאה: לפני, תוך כדי ואחרי). בגש"ר מאח"ד, אפסייקלינג מפעיל את ערוץ הדמיון (לראות פוטנציאל), את ערוץ הגוף (עבודת ידיים), את ערוץ אמונה וערכים (קיימות) ואת ערוץ החברה (אתגר עם חברים). כשהגזירה משתבשת או כשמתסכלים, אפשר לתרגל עש"ן ד"ק: ע - עצור, ש - שרירים (לכווץ אגרופים ולשחרר לאט), נ - נשימה (שאיפה איטית ונשיפה ארוכה), ד - דיבור עצמי ('גם אלמה פרמה פעמיים'), ק - קדימה (לבחור צעד קטן אחד ולהמשיך). חבר או חברה צחקו על בגד ששדרגתם, או מפחדים להתחיל? מעש"ה: מ - מחויבות ("אני כאן איתך"), ע - עידוד לפעולה (פרויקט קטן אחד, היום), ש - שאלות שמפעילות חשיבה ("מה הפריט הזה יכול להיות? מה הוא מספר עליך?"), ה - הבניית רצף (לפני, תוך כדי, אחרי). עובדים עם מבוגר/ת בסביבה, ועם כלים חדים או חמים - רק באישור.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

מערך שיעור - 45 דקות

דקות	שלב	מה קורה
5	פתיחה וצלילה ראשונה	שאלת הפתיחה על הפריט הנשכח בארון, ושקופית הפתיחה. מציגים את שלושת מפלסי הצלילה: פני המים, צלילה ומעמקים.
10	לפני הקריאה	מציגים את סוג הטקסט ואת מטרת הקריאה, וסוקרים כותרת, טבלה או איור. כל תלמיד/ה מנבא/ת מה יגלה בטקסט.
12	קריאה מודרכת	קוראים בקבוצות לפי שכבה (y, b, t, o, m). עוצרים ב'תחנת עצירה', ובסוף עונים על שאלות 'פני המים'.
8	צלילה	עונים על שאלות ההסקה ועל משימת המיון וההדגשה, ודנים בבחירות של הכותב/ת ובמילות הקישור.
7	המעמקים	משימת כתיבה או שיח, ומסלול הבחירה 'בחרו את דרככם' שמתרגל את מודל מעש"ה.
3	סיכום	כרטיס יציאה וסבב קצר של 'פריט אחד שאני רוצה לשדרג'.

טיפים להנחיה

- אסטרטגיית קריאה בשלושה שלבים. לפני הקריאה: מכירים את סוג הטקסט ואת המטרה, וסוקרים טבלה ואיור. תוך כדי קריאה: עוצרים בתחנת העצירה ומסמנים מילות קישור. אחרי הקריאה: עונים לפי שלושת המפלסים – פני המים (מה כתוב), מתחת למים (מה מתכוונים) והמעמקים (מה אני חושב/ת).
- פרויקטים ביתיים: לפני שמטילים משימת שדרוג, ודאו שלכל תלמיד ותלמידה יש מבוגר/ת שישגיח/תשגיח בבית, וחזרו על שורת הבטיחות (מספריים, מחטים, דבק, מגהץ ואקדח דבק חם). לעולם אל תדרשו לקנות חומרים: עובדים רק עם מה שיש בבית או עם שאריות שהכיתה אוספת. רגישות כלכלית: אל תשוו בין ארונות ואל תשאלו כמה עלה פריט.
- מרחב בטוח: משימות על חפצים משפחתיים (כמו הז'קט של סבא) עלולות לעורר זיכרונות של אובדן או מעבר דירה או ארץ. אפשרו תמיד לבחור בפריט אחר או לא לשתף. זו שיחה תומכת, לא טיפול; כל חשש לשלומם של תלמיד או של תלמידה – מעבירים ליועצת. כשיש לעג על בגד או על מראה, עוצרים בעדינות ומתרגלים את מעש"ה.

הכוונה לשאלה הפתוחה – חט"ע

תשובות סגורות: 1 – פתיח שמושך את הקורא; 2 – הצגת שתי טענות נגד והפרכתן; 3 – מסקנה ותוצאה; 4 – אנלוגיה; משלב – דיבורי צעיר, יוצר קרבה. מתווה למאמר: פתיח (שאלה או תמונה); טענה (בתי הספר צריכים ללמד תפירה ואפסייקלינג); נימוק 1 – מיומנות מעשית וחיסכון; נימוק 2 – חינוך לקיימות ולחשיבה עיצובית, עם דוגמה; טענת נגד – 'אין זמן במערכת, יש מקצועות חשובים יותר'; מענה – אפשר לשלב בתוך מקצועות קיימים, והמיומנות משרתת גם מדע ואמנות; מסקנה (לא טרנד, כיוון). בדקו שיש לפחות שלוש מילות קישור ושימוש נכון בהן.

מהדורה למורה

מהדורה למורה – מערך ומפתח תשובות (המשך)

מפתח תשובות למורה – חט"ע. שאלות פתוחות: תשובות אישיות. מחפשים תשובה שנשענת על הטקסט, מנומקת ומנוסחת במשפטים שלמים.

שאלה	תשובה
1	ב. למשוך את הקורא באמצעות שאלה אישית ולהכין את הקרקע לטענה
2	א. הצגת שתי טענות נגד והפרכתן
3	1. נכון 2. לא נכון 3. לא נכון 4. נכון
5	„אפסיקלינג הוא לא טרנד, הוא כיוון...”
6	אפסיקלינג הוא המענה הפרקטי והישים ביותר מול האופנה המהירה ← טענה; בכל שנייה מושלכת בעולם כמות טקסטיל בגודל משאית אשפה ← נימוק / ראייה; בן אדם אחד עם מספריים לא משנה כלום מול תעשיית ענק ← טענת נגד; קנייה ביד שניה היא עדיין צרכנות ← טענת נגד; תפירה, תיקון ושדרוג בגדים היו הנורמה במשך דורות ← נימוק / ראייה; אפסיקלינג הוא לא טרנד, הוא כיוון ←
7	1-ב, 2-ד, 3-א, 4-ג
8	א. משלב דיבורי צעיר; היא יוצרת קרבה לקוראים בני הנוער
9	ג. מסקנה ותוצאה
10	ב. אנלוגיה (השוואה מעולם מוכר)

כלים לקריאה

דף האסטרטגיות: איך קוראים לעומק?

אחרי הטקסט

מסכמים במשפט

מה הרעיון המרכזי – במילים שלי?

בוחנים בעין ביקורתית

האם הנימוקים משכנעים? מה חסר?

מחברים לחיים

איפה פגשתי משהו דומה? מה עמדת?

בזמן הטקסט

מסמנים בעיפרון

מילה לא מוכרת – עיגול. משפט חשוב – קו.

עוצרים בתחנות

מה קרה עד עכשיו? מה אני מנחש/ת שיקרה?

ממפים את הטיעון

טענה, נימוקים, טענת נגד, הפרכה ומסקנה. שימו לב למילות קישור.

לפני הטקסט

מציצים בכותרת ובתמונה

על מה הטקסט? מה כבר ידוע לי על הנושא?

קובעים מטרה

למה אני קורא/ת? למידע, להנאה, כדי לגבש דעה?

מזהים סוגה ומטרה

טור, כתבה, מאמר טיעון? מה הכותב/ת רוצה להשיג?

מקרא סימונים בעיפרון

מתחבר אליי

מפתיע אותי

לא הבנתי

משפט חשוב

מילה לא מוכרת

רשימת בדיקה לקורא/ת

- ☐ קראתי את הכותרת ושאלתי את עצמי על מה הטקסט
- ☐ קראתי את כל הטקסט עד הסוף
- ☐ סימנתי מילה שלא הבנתי
- ☐ קראתי שוב את מה שלא היה ברור

המטרה שלי בקריאה

למה אני קורא/ת את הטקסט הזה? מה הייתי רוצה לגלות?

כלים לקריאה

מפת הצלילה: סוג הטקסט ומילים חדשות

מפת הצלילה שלי

מעמקים

חושבים, מביעים דעה ויוצרים

צלילה

מסיקים, מקשרים ובודקים מילים ומבנה

שחייה על פני השטח

מוצאים מידע שכתוב בטקסט

סוג הטקסט: טקסט טיעוני

מה מאפיין את סוג הטקסט הזה? כתבו שני סימנים שתחפשו בקריאה:

לפני שצוללים

מה אני חושב/ת שיקרה בטקסט? (לפי הכותרת)

מילים חדשות

מילה	פירוש	משפט משלי
ישים	שאפשר לבצע אותו בפועל	
חד-פעמי	משהו שמשתמשים בו זמן קצר וזורקים	
נפרם ונסרג מחדש	פירקו את חוטי הסריגה וסרגו מהם פריט חדש	
החריג	יוצא הדופן, מה שאינו הכלל	
עצומה	מסמך שאנשים רבים חותמים עליו כדי לדרוש שינוי	

כלים לקריאה

סימניות לגזירה

גזרו לאורך הקו המקווקו ✂

המעמקים

מעבר לשורות

- האם הטיעון משכנע? למה?
- מה טענת הנגד החזקה ביותר?
- מה עמדת המנומקת?
- איך זה מתחבר לחברה שלנו?

השאלה שלי: 📝

לא זורקים, משדרגים: אפסייקלינג
חט"ע

צלילה

בין השורות

- מה תפקיד הפסקה בטקסט?
- איזה יחס לוגי יוצרת מילת הקישור?
- מה המטרה של הכותב/ת?
- מה פירוש הביטוי בהקשר?

השאלה שלי: 📝

לא זורקים, משדרגים: אפסייקלינג
חט"ע

פני המים

כתוב בטקסט

- מי? מה? איפה? מתי?
- איזה פרט מוכיח?
- מה קרה קודם ומה אחר כך?
- איפה זה כתוב?

השאלה שלי: 📝

לא זורקים, משדרגים: אפסייקלינג
חט"ע

כלים לקריאה

כרטיסי מילים לקיפול

גזרו כל כרטיס, קפלו לאורך הקו המנוקד שבאמצע – המילה מקדימה והפירוש מאחור. תרגלו בזוגות. ✂

ש אפשר לבצע אותו בפועל	ישים
משהו שמשתמשים בו זמן קצר וזורקים	חד־פעמי
פירקו את חוטי הסריגה וסרגו מהם פריט חדש	נפרם ונסרג מחדש
יוצא הדופן, מה שאינו הכלל	החריג
מסמך שאנשים רבים חותמים עליו כדי לדרוש שינוי	עצומה
הוספה והעצמה	יתרה מזו
ניגוד	אולם
מסקנה ותוצאה	לפיכך

אופנה מהירה מול אופנה איטית – אפסייקלינג הוא לא רק טרנד

לפני הקריאה

סוג הטקסט: טקסט טיעוני. פתחו בדמיון את הארון שלכם: איזה פריט לא לבשתם כבר זמן רב? מה לדעתכם אפשר לעשות איתו מלבד לזרוק אותו?

הניחוש שלי:

מילון קטן

ישים

שאפשר לבצע אותו בפועל

חדיפעמי

משהו שמתמשים בו זמן קצר וזורקים

נפרם ונסרג מחדש

פירקו את חוטי הסריגה וסרגו מהם פריט חדש

החריג

יוצא הדופן, מה שאינו הכלל

עצומה

מסמך שאנשים רבים חותמים עליו כדי לדרוש שינוי

הערות שלי

1 פתחו את הארון ושאלו את עצמכם בכנות: כמה מהבגדים שבו לבשתם בחודש האחרון? רבים מאיתנו יגלו ארון מלא ובחירה דלה, ובכל זאת, בפעם הבאה שנראה מבצע, נקנה עוד. זה לא חוסר טעם אישי; זו תוצאה של שיטה.

2 הטענה שלי פשוטה: אפסייקלינג הוא לא עוד טרנד רשת שיעבור עד העונה הבאה – הוא המענה הפרקטי והישים ביותר שיש לנו היום מול תעשיית האופנה המהירה. לא פתרון מושלם, לא קסם, אלא שינוי אמיתי שכל אחת ואחד יכולים להתחיל כבר השבוע, בארון שלהם. אף על פי שיש לו לא מעט מבקרים, אראה כאן מדוע שלוש טענות הנגד הנפוצות אינן עומדות במבחן.

3 קודם הבעיה. מודל האופנה המהירה בנוי על שלוש מילים: זול, מהיר, חדיפעמי. רשתות מוציאות אלפי דגמים חדשים בכל עונה במחירים שמרגישים כמעט חינם – וזה לא מקרה, זו האסטרטגיה. לפי הערכה של ארגון סביבה בינלאומי, בכל שנייה מושלכת בעולם כמות טקסטיל בגודל משאית אשפה, להשרפה או למזבלה, וארגוני סביבה בינלאומיים מצביעים על האופנה כאחת התעשיות המזהמות. יתרה

מזו, הבעיה אינה רק זיהום: היא גם אצלנו בראש. כשחולצה עולה פחות מארוחה, הפסקנו לשאול אם אנחנו בכלל אוהבים אותה.

4 וכאן נכנס הניצחון הכפול של האפסייקלינג. כל פריט שמשדרגים מנצח פעמיים: הוא גם פריט חדש שלא נקנה – כלומר לא יוצר, לא הובל ולא נשלח במטוס – וגם פריט ישן שלא נזרק לפח. ואל תשכחו את הבונוס הסגנוני: בשוק שבו כולם לובשים את אותם דגמים של אותן רשתות, פריט משודרג הוא הדבר הכי מקורי שאפשר ללבוש. לפיכך האופנה האיטית – פחות פריטים, טובים יותר, לזמן ארוך – מתחילה בדיוק כאן.

● **תחנת עצירה:** עצרו רגע: מה קרה עד כאן? מה לדעתכם יקרה עכשיו?

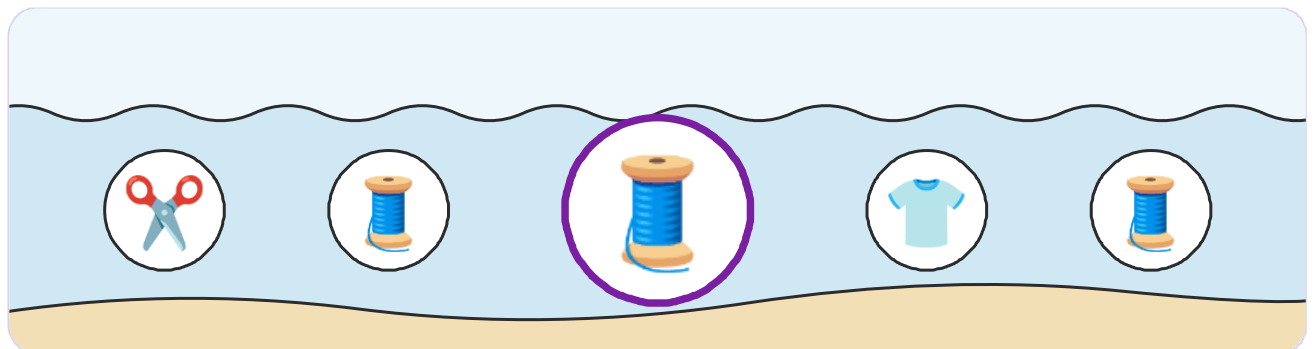

אופנה מהירה מול אופנה איטית – אפסייקלינג הוא לא רק טרנד (המשך)

5 טענת נגד ראשונה: 'בן אדם אחד עם מספרים לא משנה כלום מול תעשיית ענק'. נשמע חזק, אולם תעשיות משנות כיוון רק כשהרבה אנשים בודדים משנים התנהגות יחד. כך השתנה היחס לפלסטיק חד-פעמי, וכך חנויות יד-שניה הפכו מ'מביך' לקול. ויש גם תשובה אישית יותר: גם אם העולם לא ישתנה מחר, הארון שלכם – כן. טענת נגד שנייה: 'קנייה ביד-שניה היא עדיין צרכנות'. נכון שזו צרכנות, אבל היא מאריכה את חייו של פריט שכבר יוצר, במקום לדרוש ייצור של חדש. זה ההבדל בין להדליק עוד תנור לבין לנצל את החום שכבר קיים.

6 וטענת הנגד השלישית, המעניינת באמת: 'אפסייקלינג זה טרנד חולף של הרשתות'. אולם ההיסטוריה מספרת את ההפך: תפירה, תיקון ושדרוג בגדים היו הנורמה במשך דורות. סבתות וסבים שלנו לא קראו לזה אפסייקלינג – הם קראו לזה 'בגדים'. הג'ינס תוקן, הז'קט עבר לאח הקטן, הסוודר נפרם ונסרג מחדש. דווקא העשורים האחרונים של זריקה הם החריג בהיסטוריה. הרשתות לא המציאו את הטרנד; הן רק החזירו לתודעה מימונות עתיקה, שהאופנה המהירה ניסתה להציג לנו כמיושנת.

7 לכן המסקנה ברורה: אפסייקלינג הוא לא טרנד, הוא כיוון. הוא משלב חשיבה סביבתית, חיסכון, סטייל אישי ומימונות מעשית – ארבעה דברים שבני נוער צריכים בכל מקרה, משום שהם משרתים אותם הרבה מעבר לארון. אין צורך להצטרף לתנועה, לחתום על עצומה או להפסיק לקנות לגמרי. מספיק להתחיל במבט חדש על הארון (ובבטחה: עובדים עם מבוגר/ת בסביבה; מספריים חדות, מחטים ודבק – בזהירות ועל שולחן יציב; מגהץ, אקדח דבק חם או כל כלי חם – רק עם מבוגר/ת ובאישור). בפעם הבאה שאתם מחזיקים פריט ש'כבר לא', שאלו את השאלה של השדרוג: לא 'איך ניפטרים מזה', אלא 'מה זה יכול להיות?'.

שאלות לפי עומק • חט"ע

אופנה מהירה מול אופנה איטית - אפסיקלינג הוא לא רק טרנד

שם: _____

חלק א' - שחייה על פני השטח

בחלק הזה נשחה על פני המים ונאתר מידע שכתוב במפורש במאמר.

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

1

מה תפקידה של הפסקה הראשונה במאמר?

- א. להציג נתון סטטיסטי על זיהום
ב. למשוך את הקורא באמצעות שאלה אישית ולהכין את הקרקע לטענה
ג. להציג את טענת הנגד הראשונה

איתור מידע

פני המים • כתוב בטקסט

2

מה תפקידה של הפסקה החמישית במבנה הטיעון?

- א. הצגת שתי טענות נגד והפרכתן
ב. ניסוח המסקנה
ג. תיאור הבעיה הסביבתית

בדיקת פרטים

פני המים • כתוב בטקסט

3

נכון או לא נכון? סמנו ✓ בטבלה

המשפט	✓ נכון	✗ לא נכון
לפי הערכה המובאת במאמר, בכל שנייה מושלכת בעולם כמות טקסטיל בגודל משאית אשפה.	☐	☐
הכותבת טוענת שאפסיקלינג הוא פתרון מושלם לבעיית האופנה המהירה.	☐	☐
לפי המאמר, הרשתות המציאו את רעיון שדרוג הבגדים.	☐	☐
הכותבת מציגה שלוש טענות נגד ומשיבה לכל אחת מהן.	☐	☐

אוצר מילים בהקשר

פני המים • כתוב בטקסט

4

השלימו את המשפטים בעזרת מחסן המילים

מבצע

כיוון

צרכנות

חד-פעמי

מחסן מילים:

1. מודל האופנה המהירה בנוי על שלוש מילים: זול, מהיר, _____.
2. נכון שזו _____, אבל היא מאריכה את חייו של פריט שכבר יוצר.
3. אפסיקלינג הוא לא טרנד, הוא _____.

שאלות לפי עומק • חט"ע

אופנה מהירה מול אופנה איטית - אפסייקלינג הוא לא רק טרנד (המשך)

שם: _____

חלק ב' - צלילה

עכשיו נצלול: נסיק מסקנות, נבחן את מבנה הטיעון ונעמוד על מילות הקישור.

סימון בטקסט

צלילה • בין השורות

5

מסמנים בטקסט

- סמנו בצהוב את המשפט שבו מנוסחת הטענה המרכזית של הכותבת.
- סמנו בירוק את שני ה'ניצחונות' של פריט משודרג המתוארים בפסקה הרביעית.
- סמנו בקו את המשפט שבו הכותבת מנסחת את המסקנה שלה בקיצור הרב ביותר.

מיון וארגון

צלילה • בין השורות

6

מיינו את המשפטים מהמאמר לפי התפקיד שלהם בטיעון. (מיינו: סמנו ✓ בעמודה המתאימה)

הפריט	טענה	נימוק / ראיה	טענת נגד	מסקנה
אפסייקלינג הוא המענה הפרקטי והישים ביותר מול האופנה המהירה	☐	☐	☐	☐
בכל שנייה מושלכת בעולם כמות טקסטיל בגודל משאית אשפה	☐	☐	☐	☐
בן אדם אחד עם מספריים לא משנה כלום מול תעשיית ענק	☐	☐	☐	☐
קנייה ביד-שניה היא עדיין צרכנות	☐	☐	☐	☐
תפירה, תיקון ושדרוג בגדים היו הנורמה במשך דורות	☐	☐	☐	☐
אפסייקלינג הוא לא טרנד, הוא כיוון	☐	☐	☐	☐

קישור מושגים

צלילה • בין השורות

7

מתחו קו בין מילת הקישור לבין היחס הלוגי שהיא מבטאת במאמר

א. מסקנה ותוצאה	●	1. יתרה מזו	●
ב. הוספה והעצמה	●	2. אולם	●
ג. ויתור	●	3. לפיכך	●
ד. ניגוד	●	4. אף על פי ש...	●

שאלות לפי עומק · חט"ע

אופנה מהירה מול אופנה איטית – אפסייקלינג הוא לא רק טרנד (המשך)

שם: _____

משמעות ביטוי

צלילה · בין השורות

8

בביטוי 'חנויות יד-שניה הפכו מ'מבין' לקול' – לאיזה משלב שייכת המילה 'קול', ומדוע הכותבת בחרה בה?

א) משלב דיבורי-צער; היא יוצרת קרבה לקוראים בני הנוער

ב) משלב גבוה; היא מעניקה למאמר רצינות אקדמית

ג) מונח מקצועי מעולם הכלכלה; הוא מדייק את הטענה

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

9

מהו היחס הלוגי שמבטאת המילה 'לפיכך' בפסקה הרביעית?

א) ניגוד

ב) הוספה

ג) מסקנה ותוצאה

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

10

באיזה אמצעי רטורי משתמשת הכותבת במשפט 'זה ההבדל בין להדליק עוד תנור לבין לנצל את החום שכבר קיים'?

א) שאלה רטורית

ב) אנלוגיה (השוואה מעולם מוכר)

ג) ציטוט של מומחה

מבנה ומטרה

צלילה · בין השורות

11

הסבירו כיצד בנוי המאמר (פתיח, טענה, הצגת הבעיה, טענות נגד, מסקנה), ומה תורם המבנה הזה לשכנוע הקוראים. הביאו דוגמה מהטקסט.

שאלות לפי עומק • חט"ע

אופנה מהירה מול אופנה איטית - אפסיקלינג הוא לא רק טרנד (המשך)

שם:

מבנה ומטרה

צלילה • בין השורות

12

בפסקה השישית הכותבת נשענת על ההיסטוריה כדי להפריך את טענת הנגד השלישית. הסבירו את טיעונה, וחוו דעתכם: האם ההפרכה משכנעת? נמקו.

מארגן גרפי

צלילה • בין השורות

13

השלימו את הטבלה: לכל טענת נגד כתבו את המענה של הכותבת ואת האמצעי שבו היא משתמשת (דוגמה, אנלוגיה, היסטוריה).

טענת הנגד	המענה של הכותבת	האמצעי לשכנוע

חלק ג' - מעמקים

במעמקים תביעו עמדה, תיצרו ותחברו את המאמר לחיים שלכם.

העברה למקרה חדש

המעמקים • מעבר לשורות

14

מה נועה יכולה לחשוב או לעשות כדי להתמודד עם האכזבה, ואיזה טיעון מהמאמר יכול לעזור לה?

מקרה לבחינה: הז'קט שלא הצליח

נועה, בת 16, ניסתה לשדרג ז'קט ג'ינס ישן לקראת מסיבה, אבל הגזירה יצאה עקומה. היא צילמה את התוצאה, וחבר כתב לה: 'ברור שעדיף לקנות חדש'. נועה שוקלת לזרוק את הז'קט ולוותר על הרעיון.

שאלות לפי עומק • חט"ע

אופנה מהירה מול אופנה איטית - אפסייקלינג הוא לא רק טרנד (המשך)

שם:

שיח בכיתה

המעמקים • מעבר לשורות

17

מעגל שיח

- אלמה כתבה: 'מחיר זה מה שמשלמים בחנות. ערך זה מה שנשאר אחרי שהקופה נסגרת'. האם אתם מסכימים? איזה חפץ אצלכם שווה הרבה, אף על פי שהמחיר שלו נמוך?
- 'מיחזור שואל איך ניפטרים מזה, ואפסייקלינג שואל מה זה יכול להיות'. איפה עוד בחיים כדאי לשאול 'מה זה יכול להיות?' - בבעיה, בכישלון, בחברות?
- איזו משלוש טענות הנגד במאמר נשמעת לכם הכי משכנעת? האם המענה של הכותבת שכנע אתכם, ומדוע?
- חבר או חברה מגיעים עם פריט ששדרגו, ומישהו צוחק עליהם. מה אפשר לעשות ולומר כדי לעמוד לצידם?

ייצוג חזותי

המעמקים • מעבר לשורות

18

שרטטו 'לפני ואחרי': פריט אחד מהארון שלכם כפי שהוא היום, ולצידו - מה הוא יכול להיות אחרי שדרוג.

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו

סמנו בכל שורה איך אתם מרגישים

עוד לא	בערך	בטוח/ה	
🤔	😊	😄	אני יודע/ת לזהות במאמר טענה, נימוקים וטענות נגד.
🤔	😊	😄	אני יודע/ת להסביר את תפקידן של מילות קישור כמו 'לפיכך' ו'אולם'.
🤔	😊	😄	אני יודע/ת להסביר מהו 'הניצחון הכפול' של האפסייקלינג.

כרטיס יציאה

לא זורקים, משדרגים: אפסייקלינג • חט"ע

שם:

כיתה:

תאריך:

1. איזו הפרכה של טענת נגד שכנעה אתכם יותר מכול, ומדוע?

2. כתבו משפט אחד המסכם את ההבדל בין אופנה מהירה לאופנה איטית.

3. איזו שאלה הייתם שואלים את הכותבת?

כמה נהנית מהטקסט? 1 2 3 4 5

מה אני לוקח/ת איתי מהטקסט? כתבו או ציירו

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה

בודקים את עצמנו + כרטיס יציאה (המשך)

יצרה: רוית ראש בן ישי

לצלול פנימה • לא זורקים, משדרגים: אפסייקלינג • חוברת תלמיד לחט"ע

